

Usnesení Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11.10.1988, sp. zn. Tov 17/88, ECLI:CZ:NS:1988:Tov.17.1988.1

Číslo: 5/1990

Právní věta: Vážne mienený úmysel presťahovať sa do primeraného bytu v obci preloženia nie je podmienkou, na ktorú by bol viazaný nárok na odlučné podľa vyhlášky č. 33/1984 Zb. zák. Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí (v znení neskorších predpisov). Preto konanie obvineného, ktorý poberal odlučné až do dňa, v ktorom odmietol prijať primeraný byt v obci preloženia, nenaplnia skutkovú podstatu trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 11.10.1988

Spisová značka: Tov 17/88

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podvod, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. c 33/1984 Sb. § 13 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vojenský senát Nejvyššího soudu ČSSR zamietol podľa § 256 Tr. por. odvolanie vyššieho vojenského prokurátora proti rozsudku vyššieho vojenského súdu zo dňa 18. 8. 1988 sp. zn. T 2/88.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom vyššieho vojenského súdu bol obvinený plk. J. K. uznaný vinným z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 odst. 1 písm. a) Tr. zák., z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. a z prečinu proti pracovnej disciplíne podľa § 8 písm. d) Zák. č. 150/1969 Zb. Za to bol odsúdený podľa § 132 odst. 1 tr. zák. za použitia § 35 odst. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 7 mesiacov, pričom podľa § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 Tr. zák. bol mu výkon tohto trestu podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Podľa § 53 odst. 1 Tr. zák. mu bol uložený peňažný trest vo výmere 3000 Kčs, pričom podľa § 54 odst. 3 Tr. zák. mu bol pre prípad, že by výkon tohoto trestu mohol byť zmarený, stanovený náhradný trest odňatia slobody na 1 mesiac.

Ďalej bol obvinený tým istým rozsudkom podľa § 226 písm. b) Tr. por. oslobodený spod žaloby, ktorá mu kládla za vinu, že dňa 18. 3. 1985 si na Posádkovej správe v B. B. podal žiadosť o pridelenie bytu

na podklade toho potom uplatnil žiadosť o priznanie odlučného dňom 1. 4. 1985, do štátneho bytu sa však nemal úmysel nasťahovať, čím neoprávnene získal na dávkach odlučného čiastku najmenej 9296 Kčs ku škode majetku v socialistickom vlastníctve a v dobe od 18. 3. 1986 bezplatne býval na slobodárni Posádkovej správy B. B., potom od 6. 5. 1986 do 31. 3. 1987 na ubytovni ASVŠ Dukla B. B. na tom podklade, že podaním žiadosti o pridelenie bytu predstieral záujem sťahovať sa do posádky, čím získal neoprávnenú výhodu bezplatného ubytovania a spôsobil tak vojenskej správe škodu vo výške 2 492,90 Kčs, čím mal spáchať trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst.1 písm. c) Tr. zák., pretože tento skutok nie je trestným činom.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote v neprospech obvineného odvolanie vyšší vojenský prokurátor. Napadal výrok o oslobodení obvineného spod žaloby a celý výrok o treste. V odvolaní uvádzal, že z ustanovenia § 13 odst. 1 vyhlášky FMPSV Zb. o cestovných náhradách vyplýva, že pre priznanie odlučného musí žiadateľ splniť určité podmienky, avšak skutočné, a nie predstierané. Podľa názoru odvolateľa ide o nasledujúce podmienky: žiadateľ je ženatý, bol preložený v zamestnaní mimo stále bydlisko, nemožno od neho dôvodne požadovať denné dochádzanie do zamestnania, v obci preloženia nie je dostatok bytov a toto všetko mu bráni, aby sa spojil s rodinou. Žiadateľ sa teda s rodinou spojiť chce, avšak z objektívnych dôvodov nemôže. Pokiaľ sa nemieni sťahovať a napriek tomu podá žiadosť o pridelenie bytu, aby tento predstieraný záujem využil na získanie odlučného, ide o podvodné konanie, ktoré nemôže byť považované za zákonné. Opačný názor podľa mienky vyššieho vojenského prokurátora odporuje požiadavke ochrany majetku v socialistickom vlastníctve.

Zástupca generálneho prokurátora ČSSR navrhol na verejnom zasadaní podanému odvolaniu vyhovieť, rozsudok vyššieho vojenského súdu vo výroku, ktorým bol obvinený spod obžaloby oslobodený zrušiť, tiež celý výrok o treste a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd ČSSR na podklade § 254 odst. 1 Tr. por. z podnetu podaného odvolania preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu, ktorý mu predchádzal, a dospel, pokiaľ ide o skutok obžaloby, spod ktorého bol obvinený oslobodený, k nasledujúcim záverom:

Z hľadiska skutkových zistení vykonal súd prvého stupňa dokazovanie v potrebnom rozsahu a vykonané dôkazy riadne vyhodnotil v ich vzájomnej súvislosti. Zistil, že obvinený po nástupe do funkcie v B. B. si podal žiadosť o pridelenie bytu a tiež uplatnil nárok na vyplácanie odlučného. Obvinený v priebehu celého trestného konania uvádzal, že sa mienil presťahovať, aj keď v mieste trvalého bydliska je vlastníkom rodinného domu. Z ďalších dôkazov, predovšetkým svedeckých výpovedí však vyplýva, že sa vyjadroval pred svedkami tak, že nemá záujem o presťahovanie do B. B. Z toho vychádza i odvolanie vyššieho vojenského prokurátora. Podľa názoru vojenského senátu Najvyššieho súdu ČSSR však táto otázka nie je vôbec podstatná a právny názor, ktorý je uvedený v odvolaní vyššieho vojenského prokurátora, je mylný.

Podmienky pre priznanie a poberanie odlučného v prípade obvineného upravuje vyhláška FMPSV č. 33/1984 Zb., a to s ohľadom na § 1 odst. 2 písm. d), podľa ktorého sa táto norma vzťahuje i na príslušníkov ozbrojených síl z povolania, pridelených k civilným orgánom a organizáciám, ak ide od ich úkony v záujme týchto orgánov a organizácií. Podľa § 13 odst. 1 tejto vyhlášky patrí odlučné ženatému pracovníkovi, ktorý v dôsledku preloženia je odlúčený od rodiny pre nedostatok primeraného bytu v obci preloženia, ak je splnená podmienka, že od neho nemožno požadovať, aby denne dochádzal do obce preloženia, a ak preukáže, že urobil opatrenie na získanie bytu v tejto obci. Podľa odst. 6 toho istého ustanovenia vyhlášky sa výplata odlučného zastaví okrem iného dňom, kedy pracovník odmietne prijať primeraný byt v obci preloženia. Táto úprava správne neviaže vyplácanie odlučného na vážne mienený úmysel presťahovať sa do obce preloženia. Pokiaľ by normotvorca mal takýto cieľ, vyjadril by ho v norme.

Pri výklade tohoto ustanovenia sa musí vychádzať z účelu odlučného. Je ním úhrada vyšších výdavkov za stravu a ubytovanie, ktoré objektívne preložením pracovníkovi vznikajú v prípade, že musí žiť odlúčené od rodiny. Pokiaľ v obci preloženia pre neho a pre jeho rodinu nie je k dispozícii primeraný byt, je bezvýznamné, či pracovník má alebo nemá úmysel sa sťahovať. Zvýšené výdavky mu vzniknú nutne v oboch prípadoch. Pretože do obce preloženia nastúpil v záujme organizácie, znáša táto aspoň časť zvýšených výdavkov pracovníka vyplácaním odlučného. Akonáhle je však možnosť pridelenia bytu a tým zlúčenia rodiny, je na rozhodnutí pracovníka, či bude od tej doby sám znášať zvýšené náklady vyplývajúce z odlúčenia od rodiny, alebo či byt príjme. Potom už organizácia nemá dôvod podľa súčasnej úpravy prispievať na zvýšené výdavky na stravu a byt. Je teda zrejmé, že obvinený splnil všetky podmienky pre to, aby poberal odlučné až do doby, než odmietol pridelený primeraný byt. Ďalej se Najvyšší súd ČSSR zaoberal otázkou, či a kedy bol obvinenému ponúknutý primeraný byt a či príslušné orgány postupovali v súlade s predpisom Stav-1-2, ktorý v podmienkach ČSĽA upravuje pridelenie bytov. Najvyšší súd ČSSR zistil, že postup v zmysle tohoto predpisu dodržaný nebol. Obvinený sám, keď sa od svedkyne K. dozvedel, že mu má byť pridelený primeraný byt, svoju žiadosť o pridelenie bytu dňa 25. 4. 1987 zrušil. Od tohoto dňa už odlučné nepoberal. Do tej doby nebol dôvod na zastavenie výplaty odlučného a z rovnakého titulu mohol byť obvinený i bezplatne ubytovaný. Konanie obvineného teda nenaplnilo skutkovú podstatu trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve.